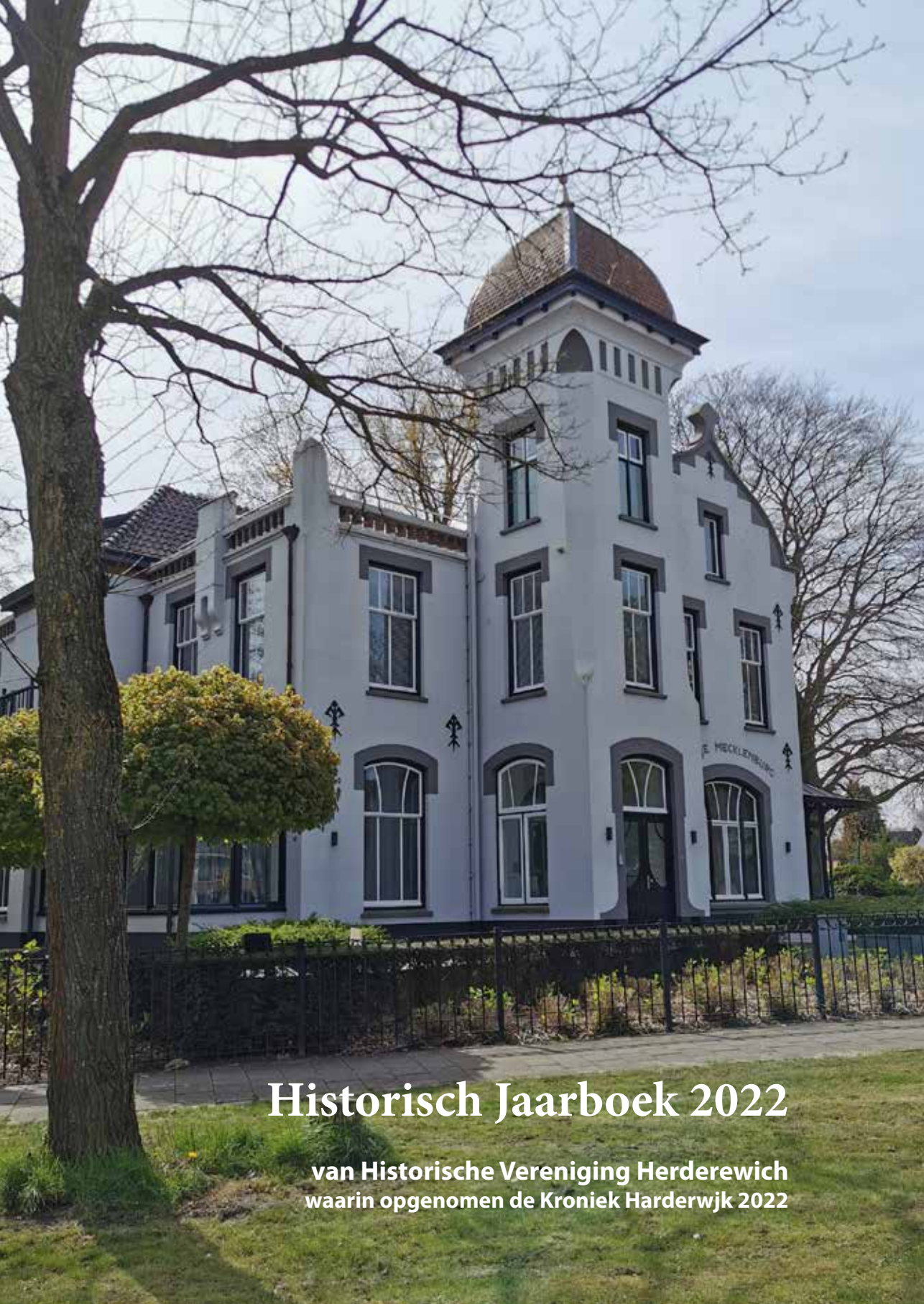

Historisch Jaarboek 2022

van Historische Vereniging Herderewich
waarin opgenomen de Kroniek Harderwijk 2022

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
--------------------	---

De architect die Harderwijk een voornaam gezicht gaf

*Louis Alexander van Essen ontwierp huizen,
villa's en zelfs een kasteel*

Naar Harderwijk	7
De Avond Tekenschool	8
Maatschappelijk leven	10
Architectenbureau Van Essen/Van Zeggeren	11
Bouwwerken	13
Bouwbureau Arti	20
Van Essen, Harderwijk, 1910-1914	23
Van Essen, Ede, 1914-1918	30
Van Essen, Heerlen/Hoensbroek, 1918-1924	31
Van Essen, Leiden/Bennebroek, 1924-1951	32

Kroniek van Harderwijk 2022	38
-----------------------------------	----

Dit is een jaaruitgave van Historische Vereniging Herderewich

Redactie: Ed van der Heijden, Anita Raaphorst, Lex Schuijl, Jan Ruijne

Eindredactie Jaarboek: John Wetzels

Vormgeving en drukwerk: Ton van der Gaag (www.gewoonton.nl)

Foto's: Zie de verantwoording bij de artikelen

ISSN-nummer: 0926 - 2385

Op de omslag:

Oranje-Mecklenburg (Foto: Ton van der Gaag)

Woord vooraf

Het is alweer het vijfde jaarboek op rij dat voor u ligt. Vier jaar geleden blies de redactie een traditie uit de jaren negentig nieuw leven in. Daar waren twee redenen voor. De eerste is dat de redactie heel graag ruimte wil bieden aan langere artikelen. Het Vittepraetje, ons ledenblad, heeft het karakter van een magazine. Het biedt geen ruimte voor langere verhalen, terwijl er genoeg onderwerpen zijn die meer ruimte verdienen. We hebben de afgelopen jaren mooie bijdragen mogen ontvangen. Wat te denken van 'Het ontstaan van het Waterfront', een reconstructie van oud-gemeentevoorlichter Govert van der Boom. Of het artikel over Harderwijkse en Hierdense landverhuizers van auteur John Wetzels. Het blijft een boeiend fenomeen, honderden plaatsgenoten die rond het midden van de 19^e eeuw de 'Grote Oversteek' wagen, op zoek naar een beter leven in de Verenigde Staten van Amerika.

Zoals gezegd, er was nog een tweede reden om het jaarboek te herintroduceren. De redactie had nog een laatste zetje nodig om tot daden te komen. Dat laatste zetje werd gegeven door een auteur die veel tijd en moeite had gestoken in het uitpluizen van de geschiedenis van de molens op het bolwerk Keelaf. De auteur kreeg te horen dat het Vittepraetje niet geschikt was voor een artikel van zevenentwintig pagina's. De schrijver was teleurgesteld. Uiteindelijk besloot de redactie hem tegemoet te komen en een jaarboek uit te brengen. De auteur in kwestie was Niek de Jong, oud-voorzitter, erelid en decennialang één van de boegbeelden van Herderewich, onze vereniging.

In het jaarboek dat nu voor u ligt is het hoofdartikel geschreven door diezelfde Niek de Jong. Het is een artikel met een rouwrand, Niek overleed in november vorig jaar. In de loop der jaren schreef Niek tientallen artikelen. Daar komt met dit laatste artikel van zijn hand nu een einde aan. Plaatsing van dit artikel is een erbetoon aan een man waar de vereniging veel aan heeft te danken.

Het artikel in kwestie handelt over het werk van architect Louis Alexander van Essen. Deze creatieve man werd in 1901 benoemd tot directeur van de Avond Tekenschool in Harderwijk. Maar Van

*Louis Alexander van Essen ontwierp
tientallen huizen, villa's en zelfs een kasteel*

De architect die Harderwijk een voornaam gezicht gaf

Door Niek de Jong

Essen bleek veel meer in zijn mars te hebben. Niek heeft de architect -terecht- in het zonnetje gezet. Waarbij aangetekend dat het artikel vooral over zijn ontwerpen gaat, over de persoon zelf komen we jammer genoeg niet veel te weten. Maar zijn bouwwerken mogen er zijn. Ook nu, honderd jaar later, spreken die gebouwen tot de verbeelding.

In het tweede deel van dit jaarboek ruimte voor de Kroniek. Daarin aandacht voor de hoogte- en dieptepunten in het jaar 2022. Twee willekeurige voorbeelden van onderwerpen die de revue passeren: op 13 januari start de bouw van het nieuwe deel van ziekenhuis St Jansdal. Het betreft een fikse uitbreiding. Er komen vier afdelingen in het nieuwe gedeelte. Goed nieuws voor Harderwijkers! Een dieptepunt is het bezoek van protesterende boeren aan het huisadres van Christianne van der Wal, sinds januari 2022 minister van Natuur en Stikstof. Van der Wal woont in Hierden. Gezeten op hun tractoren brengen de boeren haar tot twee keer toe een bezoek, op 10 juni en 28 juni. De politiek veroordeelt deze acties. Dit, en nog veel meer, komt aan bod in de Kroniek. Redactielid Anita Raaphorst heeft deze tijdrovende klus voor haar rekening genomen. In haar eentje, wel te verstaan. Waarvoor hulde!

Wij wensen u veel leesplezier!

Namens de redactie
Jan Ruijne

De gemeenteraad van Harderwijk benoemde op 10 juni 1901 Louis Alexander van Essen tot directeur van de Avond Tekenschool. Dat besluit echoot nu, ruim honderdtwintig jaar later, nog na. Want Van Essen gaf niet enkel tekenles, hij bleek ook een begaafd architect te zijn. Zijn nalatenschap is nog goed zichtbaar in Harderwijk en omstreken. Beeldbepalende panden als kasteel Staverden, landhuis Groot Spriel, maar ook villa's als Oranje-Mecklenburg en Neyenhove zijn door hem ontworpen. Louis van Essen drukte een stempel op de architectuur van de Noordwest-Veluwe uit het begin van de twintigste eeuw. Reden om hem in het zonnetje te zetten.

Over de persoon Van Essen weten wij niet veel. Wat hem dreef, wat zijn hobby's waren, welke doelen hij nastreefde, we weten het niet. Er is niet zoiets als een dagboek overgeleverd, of een portret van de man. Wel weten we iets over zijn achtergrond en levensloop. Louis Alexander van Essen werd in Den Haag geboren. Dat was op 22 oktober 1871. Zijn ouders waren Jacobus Leonardus van Essen en Jeannette Louise Carolina Le Ruthe. De interesse voor architectuur en bouwkunde werd Louis met de paplepel ingegoten. Zijn vader was bouwkundige in dienst bij de gemeente Den Haag.

Schilderij van Louise Jacoba van Essen

Het gezin Van Essen bestond uit drie kinderen. Twee meisjes en een jongen: Johanna (* 3 oktober 1867), Louise Jacoba (* 19 april 1879) en bovengenoemde Louis Alexander. Johanna woonde in Middelburg en Laren, waar zij op 5 juni 1953 overleed. Louis' tweede zus was kunstschilder. Zij woonde en werkte in het hele land. Zij schilderde en tekende landschappen en stillevens, vooral bloemen. Het creatieve gen, dat haar vader en broer met zich meedroegen, heeft zij, op een geheel eigen manier, vorm gegeven. Louise Jacoba overleed op 66-jarige leeftijd in Blaricum.

Louis brengt de eerste vijf jaar van zijn leven door in Den Haag. Op 31 maart 1876 verhuist het gezin Van Essen naar Zwolle, waar vader gemeentearchitect wordt. Vijftien jaar later, in 1891, vertrekt Louis naar Delft voor een opleiding aan de Polytechnische School aldaar. Na zijn studie wordt hij leraar vaktekenen aan de Nutstekenschool in Scheveningen en opzichter-tekenaar bij de gemeente Den Haag.

Naar Harderwijk

Louis solliciteert in 1901 naar de functie van directeur aan de gemeentelijke Avond Tekenschool van Harderwijk. Op de raadsvergadering van 10 juni komt het college van burgemeester en wethouders met een voordracht van twee kandidaten. Wie moet het gaan worden? Is dat L.A. van Essen of H.J. de Richemont? De gemeente kiest voor Van Essen.

Naast zijn functie van directeur is hij ook leraar vaktekenen voor timmerlieden, smeden, meubelmakers en schilders. Zijn jaarsalaris bedraagt 900 gulden. Louis trouwt op 22 augustus 1901 in Rijswijk met Gerarda Hendrika Kraan (geboren op 19 oktober 1876 te Rijswijk). De familie Van Essen komt te wonen in het huis dat nu Donkerstraat 30 is. Daar wordt op 13 maart 1913 hun dochter Jeannette Louise Carolina geboren.

Vader Louis is niet alleen handig met potlood en liniaal, hij is ook creatief. Voor zijn dochtertje bouwt hij een poppenhuis, voorstellende de benedenverdieping van een huis met hal, een woonkamer en een veranda. De woonkamer is ingericht met een betegelde schouw met kachel, een piano en een serveerkast. De huiskamer stelt het ouderlijk huis in Harderwijk voor. Het poppenhuis bestaat nog steeds en is te bewonderen in het Flipje en Streekmuseum in Tiel.

De Avond Tekenschool

Het onderwijs op de avondtekenschool van Harderwijk wordt gegeven in een 4-jarige cursus en omvat de vakken lijntekenen, handtekenen, vaktekenen, Nederlandse taal, rekenen en natuur- en werktuigkunde. Aan de eerste cursus, die in 1901 start, nemen 43 leerlingen deel. In 1902 probeert Van Essen ook een tekencursus voor meisjes te organiseren. Of dit is gelukt blijkt niet uit de stukken.

In het begin van de twintigste eeuw is er al een inspectie voor het middelbaar onderwijs. Maar daarnaast wordt in januari 1913 een gemeentelijke commissie van toezicht voor het middelbaar onderwijs in het leven geroepen. Die commissie bestaat uit G.A. Meijer (kapitein der Genie), voorzitter, H. Veenhof (hoofd van een christelijke lagere school), secretaris en D. Kok Jz. (architect), lid. In maart brengt deze commissie een rapport uit. Ze vergelijken hierin de Harderwijker Avond Tekenschool met de Winter Avondtekenschool aan het Timorplein 21 in Amsterdam. De commissieleden hebben beide scholen bezocht.

Van Essen vindt in zijn commentaar op dit rapport dat de vergelijking mank gaat. De Amsterdamse tekenschool is één van de grootste in ons land. Die kan je niet vergelijken met de veel kleinere in Harderwijk. Het was beter geweest om te gaan kijken in Elburg, Nijkerk, Barneveld of Ede, zo meent hij.

Het bevreemdt Van Essen dat één van de commissieleden, een Veluwnaar (D. Kok Jz.), het volkomen eens is met de voorzitter. Deze meneer Kok is gemeentearchitect in Ermelo en werkt ook als particulier architect in Harderwijk. Hij moet toch op de hoogte zijn, zo vindt Louis, van de toestanden op het platteland. Van Essen had geen bezwaar tegen verbeteringen. Maar op de Veluwe heeft men met allerlei andere omstandigheden rekening te houden.

De commissie van toezicht brengt ook een bezoek aan de Vaktekenschool in Muiden. Zij geeft aan het college van burgemeester en wethouders in Harderwijk de overweging mee dat de waarde van vaktekenonderwijs geheel afhankelijk is van de bekwaamheid,

de lust en de ijver van het onderwijzend personeel. Al het andere is bijzaak. Volgens de commissie is het niet geraten om de leerkrachten uit een kleine kring te selecteren.

Eind 1913 komt directeur Van Essen met een concept-reglement, een huishoudelijk reglement, een leerplan en uitgewerkte leerplannen voor de verschillende ambachten. De toon van de aanbiedingsbrief van de directeur, die gericht is aan burgemeester en wethouders, staat de commissie van toezicht niet aan.

Zij verzoekt het college om de brief naar de directeur terug te zenden. Het college vindt het bedoelde schrijven niet van dien aard om dit te doen. In mei 1913 vraagt de voorzitter van de commissie van toezicht G.A. Meijer om van zijn functie ontheven te worden. Hij wordt overgeplaatst naar Den Haag.

In het verslag 1915 over de Avond Tekenschool staat vermeld dat de school nog steeds werkt volgens het reglement uit 1900, dat bij de oprichting van de school is opgesteld. Dus de reorganisatie, die de commissie van toezicht wilde, heeft niet plaatsgevonden.

Bij zijn vertrek herdenkt burgemeester Kempers oud-directeur Van Essen als een man, onder wiens leiding de jeugdige arbeiders veel hebben mogen leren en wiens arbeid zeer zeker goede vruchten heeft gedragen.

Op verzoek van het bestuur van de Vereniging tot bevordering van Vakonderwijs te Putten geeft Van Essen vanaf 1 oktober 1906 ook les in lijn- en vaktekenen aan de tekenschool aldaar. Tevens heeft hij het bestuur met adviezen terzijde gestaan bij het ontwerpen van een leerplan en voorlichting. Naast directeur van de Avond Tekenschool geeft Louis ook privé lessen. Daarnaast is hij heel actief als architect.

Maatschappelijk leven

Ook in het maatschappelijk leven verricht het echtpaar Van Essen werkzaamheden. In mei 1902 wil de Vereniging 'Harderwijk Vooruit' een hek plaatsen om de Wilhelmina Linde op de Plantage. De smederij van de gebroeders Saager biedt aan om het ijzer en smeedwerk gratis te leveren. Van Essen levert belangeloos het ontwerp.

Het bestuur van 'Harderwijk Vooruit' vraagt hem in 1903 of hij in de jury wil plaatsnemen ter beoordeling van de winketalages. Later maakt hij deel uit van het bestuur. Door bemiddeling van Van Essen komt er een fraaie beschrijving van Harderwijk en omgeving in de woninggids voor Nederland, een uitgave van Neerlandia vereniging, kantoor van vaste goederen. De gids heeft een maandelijkse oplage van 10.000 exemplaren en wordt in heel Nederland verspreid.

Met ingang van 1 februari 1903 heeft hij voor een periode van 5 jaar als lid zitting in de Gezondheidscommissie te Nijkerk. Deze commissie wordt in 1905 belast met een woningonderzoek. Dat onderzoek is vooral gericht op de leefomstandigheden in die woningen.

Van 1903 tot omstreeks 1913 is Van Essen secretaris van het Groene Kruis, afdeling Harderwijk. In 1909 wordt hij door het gemeentebestuur aangesteld als controleur van de waterleiding. Deze functie heeft hij bekleed tot 1914.

De Algemene Vergadering van de vereniging 'Steun aan Vrouwenarbeid' kiest mevrouw Van Essen in de commissie voor vakkennis. Zij wordt in 1910 door de gemeenteraad benoemd in de plaatselijke schoolcommissie voor het lager onderwijs. In 1912 wordt ze herbenoemd.

Op 6 juli 1914 dient Louis Alexander van Essen zijn ontslagbrief in bij het gemeentebestuur. Het ontslag wordt hem op 1 september 1914 eervol verleend. Hij vertrekt naar Ede. Hij wordt daar aangesteld als gemeentearchitect.

Architectenbureau Van Essen/Van Zeggeren

Kerkstraat 33

Eén van de eerste creaties van Louis in Harderwijk is de verbouwing van Kerkstraat 33 in 1902. Het huis krijgt een gedecoreerde gevel, met allerlei siermetselwerk, bestaande uit bak- en kalkzandstenen. Van Essen gaat in 1903 een compagnonschap aan met Hendrikus Hermanus van Zeggeren, roepnaam Hein. Van Zeggeren is, net als Van Essen, import. Hij is geboren in Rheden en bezoekt de Hogere Burger School (HBS) in Arnhem. Het architectenvak leert hij in de praktijk bij de Velper architect W. Honig. Op 2 maart 1903 komt Hein naar Ermelo en woont daar in hotel Peters. Hij staat ingeschreven als opzichter. Hein verhuist drie jaar later naar Harderwijk en woont in de Smeepoortstraat 270, nu is dat nummer 3. Daar staat hij ingeschreven als bouwkundig opzichter. Hij blijft tot 1909 in Harderwijk.

*De enige foto van
Louis Van Essen*

Volgens het bevolkingsregister en een advertentie in het OverveluwschWeekblad vertrekt Van Zeggeren naar Gouda om daar gemeentearchitect te worden.

De samenwerking tussen Van Essen en Van Zeggeren heeft zes jaar geduurd. In die korte tijd komt een aantal belangrijke bouwwerken van hun tekentafel. Deze bouwwerken kenmerken zich door invloeden van de Jugendstil, de Engelse landschapsstijl en de zogeheten overgangsstijl.

Bouwwerken

Oranje-Mecklenburg, Harderwijk

In 1904 verkrijgt het compagnonschap van Frans Gerrit Poptie de opdracht om aan de Grote Grintweg (nu Oranjelaan 31) in Harderwijk een hotel te ontwerpen en te bouwen. Het grote pand krijgt een rechthoekige hoofdmassa waartegen serres, veranda's en een toren aansluiten.

De toren krijgt een bekroning in de vorm van een gebogen tentdak met een breed overstekende houten lijstrand. De witgepleisterde gevels worden gedecoreerd met Jugendstil ornamenten en smeed-ijzeren sierankers.

Hotel Oranje-Mecklenburg

Huize Westerholt - Harderwijk

Op de voormalige Kleine Plantage in Harderwijk mag Annes Johan Cato Vitranga in 1906 een villa bouwen. Hij geeft de opdracht aan Van Essen/Van Zeggeren. Het wordt een samengesteld pand, bestaande uit twee bouwlagen in de overgangsarchitectuur. De bouwmassa wordt enigszins gecamoufleerd door houten serres van één of twee bouwlagen. De serre aan de voorzijde wordt afgesloten met een kroonlijst en een houten balkonhek met balusters. De gevels worden, wat betreft de begane grond, uitgevoerd in schoonmetselwerk op een plint van natuursteen en op de verdieping wit gepleisterd. Het pand is in 1996 afgebroken. Op die plaats staat nu het appartementencomplex De Koningsveste.

Huize Westerholt

Kasteel Staverden

Kasteel Staverden - Ermelo

In 1905 krijgt kasteel Staverden een nieuwe eigenaar. Baron Van Ittersum verkoopt het enigszins vervallen landgoed aan Ir. Frederik Bernard s'Jacob, oud-burgemeester van Rotterdam. Hij geeft het duo Van Essen/Van Zeggeren de opdracht om het kasteel te verbouwen. Het kasteel krijgt een rechthoekige hoofdvorm met aan de voorzijde een forse trapgevel en aan de achterzijde twee trapgevels. Het balkon aan de achtergevel en het interieur worden van art-nouveaustijl decoraties voorzien. Het hele gebouw wordt wit gepleisterd.

Huize Groot-Spriel

Groot Spriel – Putten

Het in 1878 gebouwde landhuis Groot Spriel wordt in 1900 door Jonkheer Georg Baud verkocht aan Jan Emilius Meijer en zijn echtgenote Caterina Christina van Lochem.

Zij geven in 1908 het architectenbureau Van Essen/Van Zeggeren opdracht om het landhuis uit te breiden met een 25 meter hoge toren. De toren bestaat uit vijf verdiepingen.

De gevel van hotel Baars gezien vanaf de Israëlstraat.

Hotel Baars - Harderwijk

In juni 1906 wordt ook een plan getekend voor een verbouwing van Hotel Baars. Het complex wordt aan de Israëlstraat uitgebreid met een notariskamer en een verkooplokaal.

Oud-Groevenbeek - Ermelo

In 1905 heeft het architectenbureau Van Essen/Van Zeggeren op het landgoed Oud-Groevenbeek een tuinmanswoning gerealiseerd. Die tuinmanswoning is gepleisterd en voorzien van een bakstenen plint. Het huis heeft een gebroken kap, waarvan de nok haaks staat op de nok van het zadeldak. De gevel is voorzien van gekleurde segmentbogen.

De tuinmanswoning

*Het landhuis
Oud-Groevenbeek*

Het koetshuis

In de periode 1907-1908 krijgen ze opdracht van de eigenaar Jacob Hendrik van Schermbeek om een landhuis te ontwerpen en te bouwen. Het landhuis wordt opgetrokken in de overgangs-architectuur met art-nouveau invloeden. Het krijgt een onregelmatig grondvlak met verspringende gevels. Opvallend is de grote toren op een vierkant grondvlak, die naar boven overgaat in een achthoekige. Het geheel wordt bekroond met een koepeldak met klokkentoren. In deze zelfde periode wordt op het landgoed door het duo nog een koetshuis gebouwd. Het is een houten bouwsel, waarvan de voor- en de linker-gevel decoratieve patronen in het houtwerk hebben.

In de periode 1908-1909 heeft het duo vier bouwwerken gerealiseerd. Dat zijn achtereenvolgens: een villa voor Theodora Fokker, kunstschilderes te Nunspeet, een woning en winkelhuis aan de Stationsweg in Nunspeet, een woning op de hoek van de Frisialaan en Tuinstraat in Harderwijk, en een dokterswoning met ziekeninrichting in Soesterberg. De laatste opdracht is afkomstig van de heer H. Koppeschaar. Deze besluit zijn nieuwe huis 'Tjemara' te noemen.

Huize Tjemara in Soesterberg

Bouw bureau Arti

In december 1909 komt er een eind aan het compagnonschap. Van Zeggeren wordt benoemd tot gemeentearchitect van Gouda. Het verbreken van de samenwerking betekent ook het einde van Bouwbureau Arti. Want onder die naam trad het duo naar buiten. Dit bouw bureau was eerst gevestigd in de Donkerstraat, maar verhuisde in 1908 naar Nunspeet. Daar was Villa Arti gebouwd, een ontwerp van Van Essen en Van Zeggeren. De villa stond langs de Grooteweg. In later jaren is die straatnaam gewijzigd in F.A. Molijnlaan.

Bouw bureau Arti in Nunspeet was bijzonder. Aan het gebouw werd een tentoonstellingsruimte gebouwd, waar kunstenaars konden exposeren. In die tijd bezat Nunspeet een 'kunstenaarskolonie' binnen haar grenzen.

Het Nieuws van den Dag doet in de krant van 12 juni 1908 verslag van de opening: "Te Nunspeet (Veluwe) is thans eene kunstzaal 'Arti' geopend, voor eene voortdurende tentoonstelling van schilderijen en

*De villa Arti
in Nunspeet*

teekeningen, in de eerste plaats van Veluwsche schilders. De heer Willy Martens, voorzitter van 'Pulchri Studio' te 's-Gravenhage, sprak bij de opening eenige waardeerende woorden tot de architecten Van Essen en Van Zeggeren, die in 'Arti' aan de Veluwsche schilders de gelegenheid hebben geschonken, aan het publiek te toonen wat rijkdom van stof hun het schone landschap biedt. Aan de openingsplechtigheid was verbonden een wedstrijd voor photographen, waarvan de heer Willy Martens de prijsuitdeeling leidde. Een aantal schilderijen en teekeningen zijn reeds ingekoomen, o.a. van Jan van Vuuren, Willy Sluiter, Mej. Balwé, Mej. Fokker, M. Lapidoth, e.a. Andere schilders hebben ook hun medewerking toegezegd."

Met de oprichting werd aan een wens van de Maatschappij 'Veluwe' en aan de wensen van veel kunstenaars voldaan. Als Hein van Zeggeren vertrekt, heft Van Essen de kunstzaal op en verkoopt het pand. Het pand is in 1988 afgebroken.

Het interieur van Villa Arti

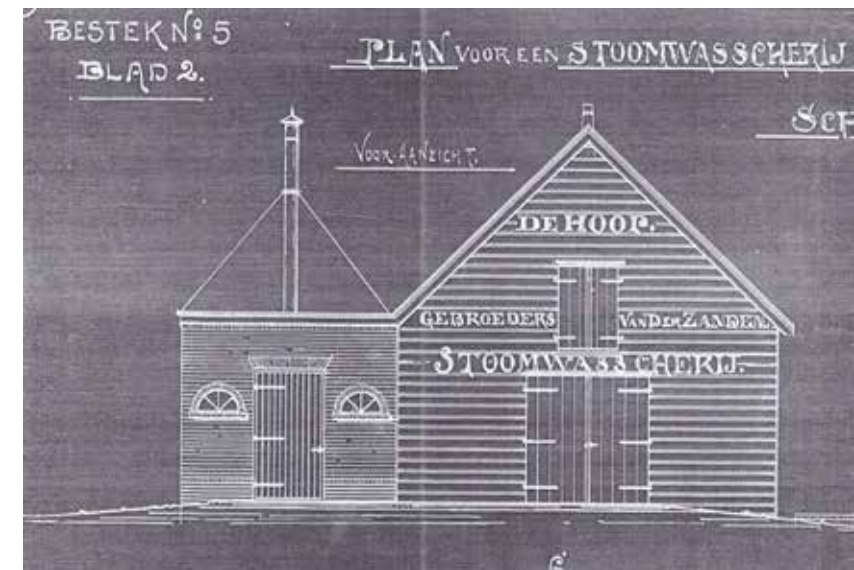
Villa Welgelegen

Villa Welgelegen, F.A. Molijnlaan 109, Nunspeet

De villa is ontworpen in 1909 in een traditionele stijl. De woning telt twee bouwlagen. De voorgevel heeft een hoog opgaande midden-travee, die de gootlijst doorbreekt met een trapgevel. De gootlijst van de zijgevel wordt doorbroken door een middentravee met een geschouderd topgeveltje. De linkerzijgevel heeft een serre met een plat dak, waarop een portebrisée uitkomt.

Van Essen, Harderwijk, 1910-1914

Bouwtekening van de stoomwasserij van de gebroeders Van der Zanden

Van Essen zelf blijft in Harderwijk en zet zijn architectenwerk voort. Hij ontwerpt in 1910 voor mejuffrouw Emmeloth aan het Lieve Vrouwenswegje te Nunspeet een woonhuis. Voor de gebroeders Van der Zande in Ermelo tekent hij een wasserij nabij de Weibeeek in Harderwijk. Voor datzelfde bedrijf ontwerpt hij, een paar maanden later, een was-en strijkinrichting.

*De woningen aan
de Oranjelaan*

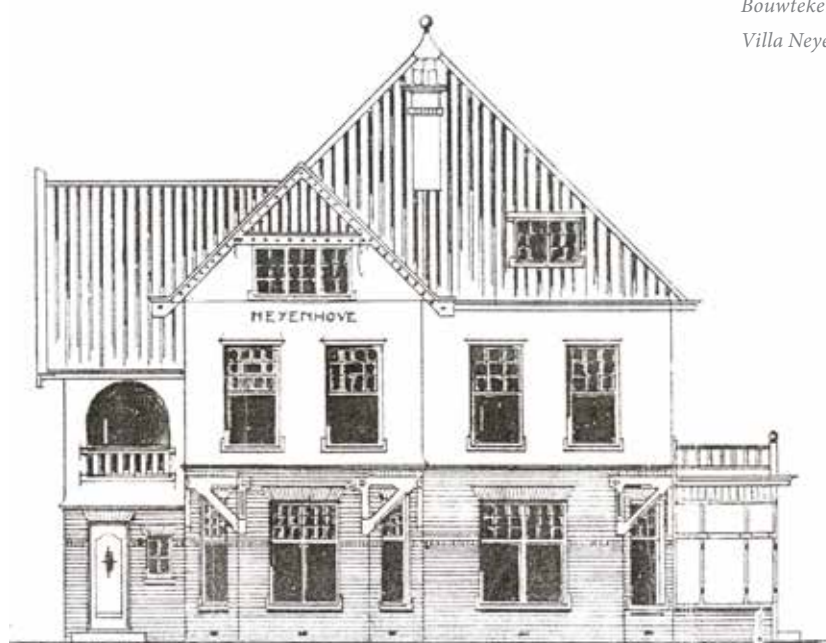

In 1910 wordt de Harderwijker Bouwmaatschappij opgericht. De directeur van deze bouwmaatschappij wordt Louis Alexander van Essen. Voor deze maatschappij ontwerpt hij in hetzelfde jaar twee dubbelwoningen aan de Oranjelaan (nr. 21/23 en 25/27) te Harderwijk.

De woningen aan de Stationslaan 12-16

Ook ontwerpt hij in 1912/1913 voor de bouwmaatschappij twee blokken van drie herenwoningen aan de Stationslaan. Deze huizen hebben een rechthoekige plattegrond en bestaan uit twee bouwlagen. De middenpartij (nr. 14) bevat een portiek met een gemetselde rondboog. Beide andere woningen bevatten risalieten die aan de middelste woning grenzen. De ingangen van de linker en rechter woningen bevinden zich in risalieten van de zijgevels. Eén van de blokken is in de Tweede Wereldoorlog bij een bombardement verwoest. De nummers 12-16 zijn bewaard gebleven.

*Bouwtekening
Villa Neyenhove*

Villa Neyenhove - Harderwijk

Op de hoek van de Grintweg (nu Mecklenburglaan), tegenover hotel Oranje-Mecklenburg, ontwerpt Van Essen in 1912/1913 voor Wiardus Willem Hopperus Buma, oud-burgemeester van Hennaarderadeel, een villa. De villa is een goed voorbeeld van de overgangsarchitectuur, waarbij op een onderlaag van schoonmetselwerk een wit gepleisterde verdieping is geplaatst. De vierkante opzet wordt doorbroken door twee haaks uitspringende bouwdelen met topgevel.

Het landhuis Ullerberg

De Ullerberg – Ermelo

Ene heer Peereboom geeft Van Essen de opdracht om op de Ullerberg een landhuis te ontwerpen. In de voorgevel zit een stichtingssteen met de tekst: 'De eerste steen gelegd door P. Peereboom. Oud 12 jaar. Juli 1911'. Het huis is gebouwd onder invloed van de Engelse landhuisarchitectuur. Een centrale hal met schouw waaromheen de vertrekken zijn gegroepeerd.

Tussen 1912 – 1915 krijgt Van Essen een opdracht uit Baarn om een aantal villa's daar te ontwerpen voor de Algemene Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen.

Huize Hertog Hendrik

Huize Hertog Hendrik - Baarn

Huize Hertog Hendrik heette oorspronkelijk villa Maria en is gebouwd in 1912. De opdrachtgever was de Algemene Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen. De villa staat aan de Hertog Hendriklaan nummer 7 en bestaat uit twee bouwlagen, opgetrokken in baksteen. De gevels zijn grotendeels bepleisterd. Het samengestelde dak bestaat uit een tentdak met schoorsteen op de nok. Het dakoverstek rust op gesneden klossen.

Amsterdamsestraatweg 41 – Baarn

Deze villa is eveneens in 1912 gebouwd, maar in de traditionele classicistische stijl. De hoofdvorm is een blokvormig pand met twee bouwlagen met een symmetrische voorgevel. In het midden een risaliet met een rondboogportiek en fronton.

Louis van Essen ontwierp veel villa's. Deze staat langs de Amsterdamseweg 41

Villa Zonnehove – Baarn

De villa is gebouwd in 1915 en is te vinden aan de Prins Hendriklaan 96 in Baarn. De topgevel van de villa heeft een loggia in Jugendstil met pijlers aan de zijkant. Het namaakvakwerk in de punt van de gevel vindt men ook in de Engelse landschapstijl.

Villa Zonnehove

Van Essen, Ede, 1914-1918

Dubbele villa Julianalaan 1/Oranjelaan 5 - Ede

Deze dubbele villa in Ede is in 1915 verzeen. De villa bestaat uit twee bouwlagen, opgetrokken uit baksteen onder een schilddak met de nok haaks. De voorgevel is symmetrisch. In het midden zijn twee gekoppelde serres, waarboven balkons. De balkondeuren bevinden zich in een boogvormige loggia. Beide panden hebben aan de zijgevel een uitbouw, waarin de ingang zich bevindt.

De fraai vormgegeven dubbelwoning in Ede

Van Essen, Heerlen/Hoensbroek, 1918-1924

In augustus 1918 gaat het gezin naar Heerlen en een krap jaar later, in juni 1919, verhuist de familie opnieuw, nu naar Hoensbroek. In Heerlen en Hoensbroek heeft Van Essen een bouw bureau. Hij blaast de oude naam 'Arti' weer nieuw leven in. Hier ontwerpt hij Singel 23. Dit vrij eenvoudige huis staat in Hoensbroek.

De advertentie in de Limburger Koerier 8 januari 1919

Het huis aan de Singel 23

Van Essen, Leiden/Bennebroek, 1924-1951

Op 13 augustus 1924 vertrekt Van Essen naar Leiden. Waar hij heeft gewoond en hoe lang, helaas, we weten het niet. Dat laatste heeft alles te maken met een grote stadhuisbrand die Leiden in 1929 heeft geteisterd. Daarbij zijn veel gegevens verloren gegaan.

Wat architectuurhistorica Tineke Loggers opvalt is dat Van Essen telkens in de zomervakanties verhuist. Dat doet haar vermoeden dat Van Essen, naast zijn werk als architect, altijd in het onderwijs is blijven werken. Maar zij geeft direct toe dat harde bewijzen voor die bewering ontbreken. Wat wij wél weten is dat hij, kort na zijn verhuizing naar Leiden, al vrij snel woningen ging ontwerpen voor opdrachtgevers in Bennebroek, de gemeente waar hij later gemeentearchitect zou worden.

Villa Mahema – Bennebroek

De villa, Rijksstraatweg 42, is gebouwd in 1925/1926. Het ontwerp is traditioneel met een lichte invloed van de chaletstijl, wat te zien is aan de asymmetrische opzet, de brede dakoverstekken en de met beschot beklede topgevel.

In de periode 1935-1938 realiseert Louis Van Essen vijf projecten in Hillegom. Hij ontwerpt onder andere een dubbele woning aan de Weeresteinstraat 30-32.

Kantoor firma Hamberg – Hillegom

Een drukkerij met winkel en kantoren, Hoofdstraat 76, Hillegom. Het pand is gebouwd in opdracht van de firma Hamberg Jzn in 1936.

Een woonhuis met bollenschuur, Haarlemmerstraat 33, Hillegom (1936). Dit project werd in 1936 voor opdrachtgever A.H. Staats gerealiseerd.

Villa Helvetia - Hillegom

Deze villa aan de Weeresteinstraat 205 in Hillegom wordt in 1936 gerealiseerd.

Villa Helvetia FOTO: PatJoaBos

Kantoor Van Til - Hillegom

Het kantoor wordt gebouwd 1938 voor de firma Gebr. Van Til N.V.

Een kantoor in villa-stijl aan de Weeresteinstraat FOTO: PatJoaBos

Het gezin Van Essen verhuist op enig moment naar Bennebroek. Louis wordt daar in 1938 aangesteld als gemeentearchitect. Hij is dan al 66 jaar. Acht jaar later overlijdt zijn vrouw Gerarda, zij is dan 69 jaar. Vijf jaar later, op 14 mei 1951, overlijdt ook Louis. Hij woont dan nog steeds in Bennebroek. Louis Alexander van Essen is 79 jaar oud geworden.

Architectuurhistorica drs. Tineke Loggers in haar artikel uit 2005: “Van Essen en Van Zeggeren waren voor hun tijd moderne architecten die ontwierpen in een moderne eigentijdse stijl. In die tijd stonden aanhangers van twee architectuuropvattingen lijnrecht tegenover elkaar: de aanhangers van de renaissance/klassieke ideeën en aanhangers van de neo-gotiek. Deze laatste stroming werd dominant bepaald door P.J.H. Cuypers en Victor de Stuers, twee architecten die nauw betrokken waren bij het ontwerpen van rijksgebouwen. De renaissance/klassieke ideeën waren vernieuwend in de betekenis die Gugel (leermeester van Van Essen – redactie) daaraan gaf. De voorkeur voor de renaissance in de zin van een bouwkunst gebaseerd op de klassieken, maar dan met de renaissance-vrijheden in de toepassing van de verschillende elementen. In die tijd verwerkte men de klassieke elementen op een eigen manier, daarin zat de creativiteit van de ontwerper.” Loggers noemt daarnaast de invloeden van drie stromingen die, volgens haar, Van Essen en Van Zeggeren hebben beïnvloed. Zij noemt de Jugendstil, de geometrische richting en de stroming waarvan Antoni Gaudi (ontwerper van de beroemde kathedraal van Barcelona, de Sagrada Familia – redactie) deel van uitmaakte. “Al deze aspecten zijn in het werk van de architecten van Bouwbureau Arti terug te vinden.” Tot slot zegt Loggers: “Het oeuvre van Bouwbureau Arti geeft een gevarieerd beeld in onze regio van de moderne architectuur rond de eeuwwisseling van 19^e naar 20^e eeuw, met daarbij een aantal bijzondere monumenten.”

Bronnen:

Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe, locatie Harderwijk:

- a. Overveluwsch Weekblad 1901-1914
- b. NAH 3813
- c. NAH 4075
- d. Archief Gemeentewerken

Gemeentelijke monumentenlijst Baarn

Gemeentelijke monumentenlijst Ede

Loggers, Tineke, artikel Groevenbeek in Van 't Erf van Ermel, no. 23, januari 2000

Loggers, Tineke, artikel Bouwbureau Arti in Van 't Erf van Ermel, no. 36, januari 2005

Vredenberg, Jan, Monumentengids Harderwijk, Matrijs Utrecht, 2005

Bleek, Martin van, Monumentengids Ermelo, Matrijs Utrecht, 2000

Vroom, Loes, Monumentengids Nunspeet, Matrijs Utrecht, 2004.

Het Nieuws van den Dag, 7-3-1904, 12-6-1908

De Bel, 23-10-1936, 1-7-1938.

Limburgs Dagblad, 13-11-1920

Limburgs Koerier, 24-12-1920, 8-7-1922

Middelburgsche Courant, 12-10-1915

Wikipedia, Louis Alexander van Essen.

www.vanzeggeren.nl

Kroniek van Harderwijk 2022

Januari

1 JANUARI

Het aantal inwoners in Harderwijk is op 1 januari gestegen naar 48.857. Er zijn 21.143 woningen in de gemeente Harderwijk waarvan 59 % een koopwoning is.

In plaats van een vaste afvalheffing, betalen huishoudens vanaf nu een basistarief plus een bedrag per keer dat zij afval weggooien. Het doel is om het restafval fors naar beneden te krijgen. Voor sommigen betekent dit een stijging van de afvallasten. Het CDA, PvdA en Harderwijk Anders pleiten voor een ander beleid. De gemeente zal in februari een platform Online Stadsgesprek lanceren waar men terecht kan met klachten maar ook suggesties. In maart wordt een afvalcoach aangesteld. Hij gaat de inwoners inlichten over afvalinzameling.

Het afvalbeleid van de gemeente staat ter discussie

10 JANUARI

De Hierdense Christianne van der Wal is benoemd tot minister voor Natuur en Stikstof in het kabinet Rutte IV. Eerder was Van der Wal gedeputeerde in Gelderland en daarvoor wethouder en gemeenteraadslid in Harderwijk.

12 JANUARI

Het verzet tegen de harde lockdown groeit. Vijftig deelnemers lopen mee in een fakkeltocht voor vrijheid in de binnenstad. De initiatiefneemster wil met de tocht 'liefdadigheid, verbinding en positiviteit' creëren en steun bieden aan horeca en andere ondernemers.

13 JANUARI

De eerste werkzaamheden voor bouwdeel Zuid van ziekenhuis St. Jansdal beginnen vandaag. Er komen vier afdelingen: een grotere intensive care en cardio care, een nieuwe verpleegafdeling voor kinderen en tieners en een afdeling voor de behandeling van oncologiepatiënten. Op de begane grond komt een acute opnameafdeling.

25 JANUARI

De gemeente heeft een tijdelijk coronanoodfonds beschikbaar gesteld voor ondernemers die niet in aanmerking komen voor de landelijke regelingen. Ze wil zo de kans op voortbestaan van ondernemingen vergroten. Sport-, cultuur-, en maatschap-

pelijke instellingen krijgen de huur voor de periode van oktober 2021 tot en met het einde van 2021 kwijtgescholden.

26 JANUARI

De regels rondom de lockdown worden vanaf vandaag versoepeld. Restaurants, concertzalen en theaters, bioscopen, musea, dierentuinen en pretparken mogen weer gedeeltelijk open. De quarantaine regels worden minder streng.

27 JANUARI

De gemeente besluit mee te werken aan de komst van een nieuw, groot woonwagencamp. Dit betekent een ommezwaai in het beleid. Lammert de Ruiter, voorzitter van de Harderwijkse vereniging tot behoud van de Woonwagencultuur reageert verheugd: "Het betekent dat er een einde komt aan het uitsterfbeleid."

Lammert de Ruiter is verheugd over een toekomstig nieuw, groot woonwagencamp
Bron: Jan Ruijne

29 JANUARI

Voor een paar uur verandert de parkeerplaats aan de Parkweg in een minivuilnisbelt. Mensen met volgepropte fietstassen en kofferbakken komen er hun afval deponeren. Het is een protest van Harder-

wijk Anders tegen het afvalbeleid van de gemeente.

31 JANUARI

Harderwijk heeft een nieuwe stadsdichter: Timo Verbeek. Hij neemt het stokje over van Henk Ruiter. De stadsdichter krijgt de vrijheid om minimaal zes gedichten te maken. Hij is de vertolker van alle gebeurtenissen en bijzondere bijeenkomsten en herdenkingen.

De nieuwe stadsdichter Timo Verbeek
Bron: www.stadsdichterharderwijk.nl

31 JANUARI

Negentien basisscholen in Harderwijk en Hierden starten met het project 'Energietransitie' van Kinderen voor Duurzaamheid. Ze gebruiken daarbij een kenniskist van De Hortus. Kinderen leren meer over de overstap van fossiele naar duurzame energie.

31 JANUARI

Aan de Smeepoortenbrink plant wethouder Jeroen de Jong samen met buurtbewoners een nieuwe Beatrixboom. De Linde die geplant werd op 31 januari 1988 ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van koningin Beatrix, was bijna dood.

Februari

1 FEBRUARI

De politie schiet gericht op het been van een bewoner van het AZC. De man gooide met stenen en dreigde met een mes. Ook na een aantal waarschuwingsschoten stopte hij niet. De situatie was dreigend.

4 FEBRUARI

Harderwijkse ondernemers gaan hun klanten helpen de hoeveelheid plastic afval te verminderen. De winkels die meedoen aan de actie krijgen een groene TOP-sticker op de deur. De campagne start met het plakken van een sticker op de winkelruit van Bica's in de Bruggestraat.

De TOP-sticker staat voor minder plastic afval

7 FEBRUARI

Door het uitbreken van de vogelgriep worden de 250 hobbykippen van Joanne Olofsen uit Hierden geruimd. Het is voor het eerst dat de ziekte ook in Hierden heerst.

11 FEBRUARI

Het ziekenhuis St. Jansdal kampt met een extreem hoog ziekteverzuim. De zorg in het ziekenhuis is ontwricht. Poli-afspraken worden afgezegd omdat specialisten elders nodig zijn en 30% van de operaties ligt stil. De spoedeisende hulp moet regelmatig 'dicht' omdat die vol is. Er is ook een

groot tekort aan personeel voor hulp bij het huishouden.

15 FEBRUARI

Een deel van de kramen op de zaterdagse markt moest vorig jaar verhuizen naar de Vitringasingel. Zo konden de bezoekers op 'covid-afstand' winkelen. De gemeente besluit dat de kramen verspreid over het plein en de singel mogen blijven staan. Dit op verzoek van de marktondernemers zelf. Zij vinden de markt aantrekkelijker door de verbeterde zichtbaarheid en de bewegingsruimte voor de bezoekers. Ook de markt in Drielanden blijft bestaan.

18 FEBRUARI

De stormen Corrie, Eunice en Franklin richtten veel schade aan in de bossen rondom Harderwijk. Bomen zijn geknakt of in hun geheel omgewaaid. De schade aan zwembad De Sypel is fors, het bad blijft tot nader orde gesloten.

23 FEBRUARI

De gemeente Harderwijk heeft aan het Gelders Genootschap begin 2019 de opdracht verleend, om samen met een projectgroep bestaande uit (oud-)inwoners

De inspiratiegids 'Historische Boerenerven in Hierden'

van Hierden, onderzoek te doen naar de historische boerenerven in Hierden en hun specifieke kenmerken en karakteristieken. De inspiratiegids "Historische Boerenerven in Hierden" die hieruit voortgekomen is, is nu aangeboden aan wethouder Jeroen de Jong.

Maart

1 MAART

De gemeente heeft voor het stadhuis ook de vlag van Oekraïne gehesen. Ze betuigt zo haar steun aan het land dat door Rusland op 24 februari 2022 vanuit meerdere kanten werd binnengevallen. Vluchtelingen uit Oekraïne worden ook in Harderwijk opgevangen, o.a. op Sonnevand en in zorgcentrum Randmeer.

2 MAART

In de gemeente werden in de periode 27 februari 2020 tot en met 24 februari 2022 18.310 besmettingen met het coronavirus vastgesteld. Er overleden 63 inwoners aan het virus.

6 MAART

Acht Harderwijkse politieke partijen zijn present op een debat over lhbtq+ers en het regenboogbeleid. Sinds 2018 ontwikkelt Harderwijk actief beleid voor de acceptatie van deze doelgroep. Met de ingrediënten meer aandacht, meer geld, meer overleg en meer professionals hopen alle politici dat Harderwijk 'gelijkwaardig voor iedereen' wordt.

14 MAART

De beveiligingscamera's van Chinese makelij blijven hangen in Harderwijk. Volgens

deskundigen is er spionagegevaar, maar dit is geen aanleiding voor de gemeente om ze weg te halen. Het college van B&W volgt de richtlijn van de Informatiebeveiligingsdienst gemeenten.

17 MAART

Bij de gemeenteraadsverkiezingen op 14, 15 en 16 maart gehouden, wordt Harderwijk Anders met stip de grootste partij in Harderwijk. Bijna een derde van de ruim 36.000 stemgerechtigden koos voor deze partij. De VVD is de grote verliezer. De nieuwe raad zal een recordaantal vrouwen bevatten.

20 MAART

Een grote brand verwoest ruim twintig boten bij Jachtwerf Roelofsen. Naar de oorzaak wordt onderzoek gedaan. De jachtwerf van Michael en Reijer Roelofsen bestaat dit jaar 50 jaar.

April

2 APRIL

Ook Harderwijk herdenkt dat 450 jaar geleden de 'geboorte van Nederland' plaatsvond. De geuzen nemen dan in naam van Oranje Den Briel in. Twee maanden later hebben 26 steden zich aangesloten bij het verzet tegen Spanje, waaronder Harderwijk. Er is o.a. een lezing over het jaar 1572.

7 APRIL

Station Harderwijk is lange tijd onbereikbaar voor rolstoelreizigers. Onbekende vandelen vernielden twee liften. Later in het jaar worden de liften meerdere malen vernield. De politiek pleit voor het invoeren van cameratoezicht.

8 APRIL

Zestien keer organiseerde de Harderwijker Herensociëteit de verkiezing van de 'Harderwijker van het Jaar'. Na de onderbreking door corona en de komst van meerdere verkiezingen binnen de gemeente besloten de organisatoren dat het zo mooi geweest is. De wisselbokaal wordt overhandigd aan het Stadsmuseum.

16 APRIL

Het korfbalteam van Unitas wint in Dordrecht de hoofdklassefinale met 18-15 tegen HKC uit Hardinxveld. Ze promoveert hierdoor naar de Korfbal League, de eredivisie van het korfbal.

20 APRIL

De winkels in Harderwijk mogen in de toekomst in principe alle zondagen open. Het besluit wordt met een nipte meerderheid genomen door de raad. Ondernemers moeten wel jaarlijks een schema op stellen voor de dagen dat ze daadwerkelijk open zijn.

26 APRIL

De muurschildering bij het vroegere Catharinaklooster

De burgemeester onthult officieel een metershoge muurschildering bij het vroegere Catharinaklooster. Deze schildering is onderdeel van de nieuwe belevingsroute Hanzesteden Fietsroute. De route voert langs vier Duitse en tien Nederlandse Hanzesteden.

27 APRIL

Na twee jaar is er eindelijk weer een normale Koningsdag mogelijk. Voorzitter Oranjevereniging Peter Sels kijkt ernaar uit: "We maken er een Koningsdag als vanouds van met veel sfeer".

27 APRIL

Op erven van gesloopte eendenbedrijven in Hierden mogen twee huizen worden teruggebouwd. Dat blijkt uit een uitspraak van de Raad van State. Hierdenaar Dirk Schuurkamp stapte in maart naar de Raad van State om het bestemmingsplan Buitengebied Omgeving Duinweg aan te vechten. Hij vreest dat het buitengebied vol komt te staan. Zijn beroep is ongegrond verklaard.

27 APRIL

Tien Harderwijkers krijgen een lintje. Het gaat om Ronald Zuidgeest, Clemens van Zeijl, Marian Bäumer-Franken, Mariëlle Boers-Franken, Pee Hop-Hop, Jos Raaijen-Kanis, Rien Petersen, Wim van der Linden, Albert van Lieshout, Dennis Koning en Luuk de Jong.

Mei

3 MEI

Zoë Spanos is gekozen tot Junior stadsdichter van Harderwijk. Volgens de jury heeft Zoë veel melodie in haar gedichten, ook haar voordracht was volgens hen erg goed.

13 MEI

De Raad van State heeft een bevel tot woningsluiting van de burgemeester met een spoeduitspraak geblokkeerd. Van Schaik weigerde bewijzen te overleggen van recente drugshandel door de bewoners van een huis aan de Johan de Wittlaan. De bestuursrechter wil later de bodemzaak behandelen maar vindt het te ver gaan om de vader en vier minderjarige kinderen op straat te zetten.

18 MEI

Cultuurkust viert deze week haar 50-jarig bestaan. In die jaren is het uitgegroeid tot een cultureel platform met ambitie om in Nunspeet, Harderwijk, Ermelo, Putten en Nijkerk kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk te maken.

18 MEI

De gemeente adopteert de namen van 21 Joodse Harderwijkers die tijdens de 2e Wereld Oorlog in vernietigingskampen om het leven zijn gebracht. Elke naam wordt, in samenwerking met het Comité Herdenking 21 Joodse Harderwijkers, geplaatst op een steentje in het Nationaal Holocaust Namenmonument in Amsterdam. In september wordt dat getal bijgesteld tot 90.

Zoë Spanos is gekozen tot Junior stadsdichter van Harderwijk.
Bron: www.stadsdichterharderwijk.nl

19 MEI

Het Gelders college van Gedeputeerde Staten besluit dat zandverstuivingen op de Veluwe in 2023 meerdere maanden per jaar, tijdens het broedseizoen, op slot gaan voor publiek. Het gaat om o.a. het Hulshorsterzand.

20 MEI

Zeker dertig botters doen mee aan wat een jaarlijks terugkerend evenement moet worden: de eerste Eibert den Herder Botter Zeilregatta. Bijzonder is het dat de botter HK 103 meedoet. Zestig jaar heeft het schip onder Elburgse vlag gevaren en is nu weer in Harderwijk. Het nummer HK 103 droeg de boot tot 1958.

De Harderwijkse botter HK 103

28 MEI

Zes sportverenigingen en sportclubs die gebruik maken van de sporthal de Rumels in Hierden bundelen de krachten. De samenwerking in de omni-vereniging Hierdense Sport Club moet meer mogelijkheden bieden, vooral voor de kleinere clubs. De individualisering van de maatschappij heeft voor veel sportclubs grote gevolgen. De grote voetbalvereniging Hierden gaat door op eigen kracht.

30 MEI

Het nieuwe college, gevormd door Harderwijk Anders, ChristenUnie, CDA en D66, presenteert het coalitieakkoord en de vijf nieuwe wethouders. De wethouders zijn Marcel Companjen (CU), Edwin Enklaar en Maarten Reckman (HA) Wilco Mazier (CDA) en Martijn Pijnenburg (D66).

Het nieuwe college van Burgemeester en Wethouders Bron: gemeente Harderwijk

30 MEI

De oppositiepartijen in de raad stemden van tevoren tegen de benoeming van Maarten Reckman als wethouder. Werkzaamheden van Reckman op het gebied van integratie en welzijn en een faillissement in het verleden zouden volgens bureau Berenschot op enig moment weer op kunnen spelen. Ook andere wethouders moeten zorgen dat er geen belangenverstrengeling ontstaat tijdens hun werkzaamheden.

Juni

7 JUNI

Met het noodfonds 'Harderwijk geeft warmte' willen samenwerkende kerken en moskeeën geld inzamelen om mensen

met een minimuminkomen te compenseren in hun stijgende energiekosten. Stichting Zorgdat is het centrale punt voor inkomende en uitgaande gelden. Ook de gemeente staat achter de plannen.

7 JUNI

Deze maand begint de gemeente met het plaatsen van zo'n 120 gft-bakken in straten met hoogbouw en gestapelde bouw en in de binnenstad. Deze actie maakt deel uit van de doelstelling van de gemeente de hoeveelheid restafval fors terug te dringen.

10 JUNI

In heel Nederland protesteren de boeren tegen overheidsplannen om de veehouderij in te perken om de stikstofcrisis op te lossen. Vandaag zoeken enkele tientallen protesterende boeren minister Christianne van der Wal van stikstofbeleid thuis op in Hierden.

10 JUNI

De Botterstichting organiseert de 16^e Bokkingrace. Met 30 uitvarende bidders en 420 deelnemers is het een geslaagd evenement.

15 JUNI

Door de gemeente is het jaar 2021 afgesloten met een positief saldo van 12,4 miljoen euro. De meevaller is vooral een gevolg van de verkoop van gronden op het bedrijventerrein Lorentz III.

16 JUNI

John Wetzels schrijft het boekje 'Op weg naar een beter leven' over de periode van 1850 tot 1880 toen een paar honderd Harderwijkers en vooral Hierdenaren vertrokken naar Amerika.

17 JUNI

Veteranen hebben een bijzonder monument gekregen. Aan de Vitringasingel is een perkje gemaakt met witte anjers. Het monument is vandaag officieel onthuld.

Het veteranenmonument aan de Vitringasingel

20 JUNI

Energiecoöperatie Endura en de gemeente Harderwijk openen officieel het Zonnepark Harderwijk. Endura maakt bekend dat het een eigen warmtenet wil ontwikkelen voor het nieuwste woningbouwproject in het Waterfront. Op het terrein van het Zonnepark moet een constructie komen met daarop warmtepanelen.

23 JUNI

Op 1 juli 1922 ging in Hierden de School met de Bijbel open. Deze week wordt het jubileum gevierd, met vanavond als hoogtepunt de reünie.

28 JUNI

Voor de tweede keer staan protesterende boeren voor het huis van minister Van der Wal. Na het vorige protest is de beveiliging bij de minister opgevoerd, onder meer met een preventieve politiepost. Desondanks lukt het een aantal trekkers toch weer bij Van der Wals huis te komen. Ze vernielen politiewagens, rijden mest uit en

blokkeren de wegen. De politiek veroordeelt de acties.

Juli

1 JULI

Mark de Lange is de nieuwe fractievoorzitter van GemeenteBelang Harderwijk-Hierden. Hij volgt Bert Holleman op.

6 JULI

Indoorspeeltuin Monkey Town mag zich voor een periode van tien jaar in het pand Verkeersweg 3 vestigen. Daarna wordt het terrein van de voormalige Praxis ingevuld met woningbouw.

10 JULI

Voor de vierde keer is er het Podiumspektakel op het Kloosterplein. In de musical 'Hollywood in Harderwijk' draait het verhaal om het Harderwijkse Burger Weeshuis.

Het Podiumspektakel op het Kloosterplein Bron: Stichting Podiumspektakel Harderwijk

12 JULI

Het natuurbeleid moet hoognodig op de schop, staat in het nieuwe natuur- en groenplan van de gemeente. In het verleden is er bezuinigd op het onderhoud van het openbaar groen. De coalitie stelt nu een duurzaamheidsfonds van 5 miljoen euro in om het proces te bevorderen.

13 JULI

De Harderwijkse natuurfotograaf Adri de Visser is overleden. Tien jaar geleden werd hij neergeschoten in Afrika en raakte hij verlamd. Hij werd wereldberoemd met zijn foto van een leeuw die net de moeder van een antilopekalf had verslonden.

15 JULI

Het Stadsídee 2022 is gewonnen door Robert Heek en Tom Schouten met hun 'Disc Golfen'. Het is hetzelfde als golf, maar dan met frisbees. De sport is overgewaaid uit Amerika en wint snel aan populariteit. De winnaars mogen hun eigen baan aanleggen. Ook het stadsídee van een avontuurlijke speel boomhut valt in de prijzen.

16 JULI

Stichting Gezond en Actief Harderwijk (GA!) heeft een 500 meter lang hinkel-parcours aan laten leggen dat voor de Stadshaven begint en eindigt aan Strandboulevard West. Hiermee wil de stichting iedereen in beweging krijgen.

28 JULI

Ook in de gemeente Harderwijk wapperen omgekeerde vlaggen. Langs de Zuiderzeestraatweg zijn het al zo'n 40 vlaggen. Het is een vorm van protest van boeren en de mensen die hen steunen, tegen het stikstofbeleid van de rijksoverheid. De gemeente ziet op dit moment geen reden

ze weg te halen. Tot half september blijven ze hangen; dan besluit het college ze te laten verwijderen in de openbare ruimte.

De omgekeerde vlaggen van het boerenprotest tegen het stikstofbeleid

Augustus

11 AUGUSTUS

Bij het Dolfinarium delen boeren appels, stukjes kaas en folders uit. Het is een andere manier om aandacht voor hun protesten tegen het stikstofbeleid te vragen dan het blokkeren van snelwegen. Voorbijgangers vinden het een sympathieke actie.

11 AUGUSTUS

Molen De Hoop draait weer na een drie maanden durende restauratie. De hele stelling is vervangen.

20 AUGUSTUS

Op initiatief van de Stichting Visserijdagen Harderwijk heeft Harderwijk een nieuw

monument ter nagedachtenis aan verdronken Harderwijker vissers. Het monument 'De vissers die niet Thuiskwamen' vermeldt negentien extra namen. Het is gemaakt van cortenstaal en heeft de vorm van een gestileerde golf; ook is het silhouet van een botter herkenbaar.

24 AUGUSTUS

De herbouw van de Luttekepoort is definitief van de baan. De Stichting Herbouw Luttekepoort wilde een moderne stalen variant van de poort. Omwonenden protesteerden tegen het enorme gevaarte uit het ontwerp. De gemeente zou mogelijk meebetalen, maar ziet daar nu vanaf.

Het ontwerp van een nieuwe Luttekepoort

24 AUGUSTUS

Door het college wordt onderkend dat de stikstofproblematiek ook gevolgen heeft voor de ruim dertig agrarische bedrijven rond Hierden. Het gehele gebied is aangewezen als gebied waar de uitstoot moet worden teruggedrongen.

*Het nieuwe visserijmonument
Bron: Matty Moggré*

26 AUGUSTUS

De historische vereniging Herderewich viert haar 50-jarig bestaan met een aantal excursies voor haar leden en een receptie in de Catharinakapel. De Amateur Fotografen Vereniging De Iris bestaat 65 jaar. Zij viert dit o.a. met een expositie van foto's van leden.

Jubileumdag 50-jarig bestaan Herderewich

Herderewich kent een aantal leden die 50 jaar lid zijn

27 AUGUSTUS

Door de aanhoudende droogte bestaat het gevaar voor bosbranden. De berm langs de A28 en een deel van bosgebied bij het Beekhuizerzand staat in lichterslaai.

September

5 SEPTEMBER

In de visie op hoogbouw wijst de gemeente meerdere plekken aan waar in de toekomst woontorens van meer dan 54 meter hoog gebouwd mogen worden, waaronder Nieuw Weiburg, de Zandlaan, de Newtonweg en de Ceintuurbaan. De gemeente loopt tegen haar grenzen aan om verder uit te breiden en de bevolking blijft groeien.

10 SEPTEMBER

Het herstel van de voormalige scheepswerf is met de aanleg van een nieuw hellingbed voltooid. De nieuwe aanwinst wordt feestelijk in gebruik genomen. Tegelijkertijd presenteren Theo Bakker en Robert Oosterhof hun nieuwe boek: 'De Hellege. De geschiedenis van de scheepswerven in Harderwijk'.

14 SEPTEMBER

Coffeeshop Columbus kan gewoon gevestigd blijven op de huidige locatie aan de Vijhestraat. Dat blijkt uit een uitspraak van de Rechtbank Gelderland na bezwaren van omwonenden en ondernemers.

18 SEPTEMBER

Als dank voor bewezen diensten kreeg oud-streekarchivaris Hajo de Roo bij zijn pensionering in 2021 van de gemeente een expositie aangeboden in het Stads-museum. Deze expositie de '10 van Hajo' opent vandaag. Het zijn tien favoriete archiefstukken met elk een bijzonder verhaal, zoals een oude atlas, de Zeefakkel en pachtbewijzen van gronden van kasteel Staverden.

26 SEPTEMBER

Het voormalig Zanglokaal van 't Hierder Zangkoor is verbouwd en opent vandaag. De nieuwe naam is 'Op vaste grond'.

30 SEPTEMBER

De eerste editie van 'Pop meets Classics' vindt plaats aan de haven. Het publiek staat op de kade van de boulevard of vaart in bootjes.

Oktober

3 OKTOBER

Vandaag trekken de huurders in het nieuwe multifunctionele wijkcentrum 'De Roef'. Elf verschillende zorg- en welzijnsorganisaties werken samen in het gebouw volgens de visie Positieve Gezondheid.

6 OKTOBER

Sem van de Glind wordt beëdigd als de nieuwe kinderburgemeester en Ivy Nigro als de nieuwe kindervethouder. Dit vierde kindercollege wil werken aan vertrouwen, verbinding en veiligheid.

*Kinderburgemeester Sem van de Glind en kindervethouder Ivy Nigro 2022 – 2023
Bron: gemeente Harderwijk*

8 OKTOBER

Om huishoudens te helpen het hoofd boven water te houden met de sterk gestegen energieprijzen en de dalende koopkracht gaat de komende maanden een klusteam op pad om bij duizend woningen het energieverbruik te verminderen. Maatschappelijke organisaties kunnen ook een beroep doen op een gemeentelijk fonds voor steun.

11 OKTOBER

Vandaag is het de Internationale Coming-Outdag. De gemeente hijst de regenboogvlag, kerken krijgen een regenboogkaars aangeboden, in de Mess is een foto-expositie 'Freedom of Gender' en langs de Vitringasingel hangen tien portretten van regenboogsporters uit Harderwijk en omstreken.

18 OKTOBER

Walrus Olga is vandaag ingeslapen. Deze icoon van het Dolfinarium wordt 40 jaar oud. Ze ging de afgelopen maanden snel achteruit.

*Walrus Olga is overleden
Bron: Dolfinarium Harderwijk*

25 OKTOBER

De wethouders gaan eens per maand de wijken in. Zo willen zij meer zichtbaar en bereikbaar zijn voor de inwoners. Verder komt er een wekelijks spreekuur in het stadhuis. Het college wil geïnteresseerde deskundige inwoners uitnodigen mee te denken over gemeentelijke plannen.

25 OKTOBER

De wethouders presenteerden onlangs hun voornemens voor de komende vier jaar onder de titel 'Vandaag bouwen aan morgen'. Speerpunten zijn: versnellen van de woningbouw, meer bomen, meer zonnepanelen en emissieloos bouwen. Samenwerken en regie nemen staan centraal.

31 OKTOBER

Op deze tegeltaxi-ophaaldag kunnen inwoners van Harderwijk en omliggende gemeenten hun tegels uit de tuin laten ophalen. Voorwaarde is wel dat er groen voor in de plaats komt. De tegeltaxi haalt in 2022 in Harderwijk 91.880 kilo tegels op.

November

1 NOVEMBER

In de lokale politiek groeit de steun voor het omvormen van het eendengebied buiten Hierden tot een woonwijk. In een motie wordt het college opgeroepen een woningbouwvisie te ontwikkelen en die voor eind 2023 voor te leggen aan de gemeenteraad. Het college is niet zo enthousiast: 'er zitten al genoeg woningbouwplannen in de pijplijn'.

2 NOVEMBER

Met de oprichting van de Vereniging Zeilende Visserij schepen Harderwijk willen negen eigenaren van zeven schepen het varende erfgoed behouden. Doel is de historische schepen in de vaart te houden, de Harderwijkse visserijgeschiedenis en de hedendaagse visserij levend houden.

3 NOVEMBER

Gera van den Berg is door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aangesteld als klimaatburgemeester van Harderwijk. Zij zet zich in om plaatsgenoten te stimuleren duurzaam en klimaatbewust te leven.

3 NOVEMBER

De Voedselbank betreft een nieuw gebouw aan de Nobelstraat. Het gebouw betekent een verdubbeling van de oppervlakte. Het is een aardgasvrij en mindervalidenproof pand. Nieuw is dat klanten, gelimiteerd, zelf kunnen kiezen welke producten ze meenemen.

8 NOVEMBER

Stadsmuseum Harderwijk is doorgedrongen tot de finale van de Vriendenloterij Museumprijs 2022. Het thema 'Het museum als beste buur' is het museum op het lijf geschreven. Andere genomineerden zijn het Centraal Museum in Utrecht en het Scheepvaartmuseum in Amsterdam.

Het publiek kan drie weken lang stemmen. Uiteindelijk krijgt het Scheepvaartmuseum de meeste stemmen.

17 NOVEMBER

Tom de Jonge (14) krijgt het Jeugdlintje 2022 voor zijn inzet op sociaal en maatschappelijk vlak.

Marius van Dokkum, Beste Reizigers, 2018-2022, Collectie Marius van Dokkum Museum Harderwijk

18 NOVEMBER

Roger van Boxtel, voormalig president-directeur van de NS, onthult het schilderij 'Beste Reizigers' van Marius van Dokkum. Van Dokkum heeft er vier jaar aan gewerkt en het is het grootste schilderij dat hij tot nu toe gemaakt heeft: 3,5 meter bij 2,5 meter.

23 NOVEMBER

De schaakvereniging De Combinatie bestaat honderd jaar. De club houdt echter op te bestaan; het ledenaantal is teruggelopen naar 11.

*Tom de Jonge krijgt het Jeugdlintje 2022
Bron: gemeente Harderwijk*

25 NOVEMBER

Voor de 15^e keer opent de ijsbaan op de Markt. De baan zal zes weken open zijn tot en met 7 januari.

29 NOVEMBER

Op 79-jarige leeftijd overlijdt Niek de Jong. De Jong is 11 jaar voorzitter van de historische vereniging 'Herderewich' geweest en was ook erelid. Hij was ook actief in Stichting Vrienden van de Grote Kerk, de gemeentelijke Monumentencommissie en Straatnamencommissie, het Stadsarchief en het Historisch Kenniscentrum.

Niek de Jong

3 DECEMBER

Het Dolfinarium slaat een nieuwe weg in. Er is al afscheid genomen van de bombastische shows, voortaan ligt de focus op educatie. De dierenverblijven zullen worden vergroot, te beginnen met het Zeeleeuwentheater.

15 DECEMBER

Met de actie OPEN willen klimaatburgemeester Gera van den Berg en Martijn Mast (Endura) de winkeliers, maar ook bedrijven, scholen, kerken, moskeeën, sportclubs oproepen om de deur dicht te houden. Zo wordt energie bespaard. Met een sticker op de deur wordt aangegeven dat het gebouw wel open is.

De actie OPEN om energie te besparen

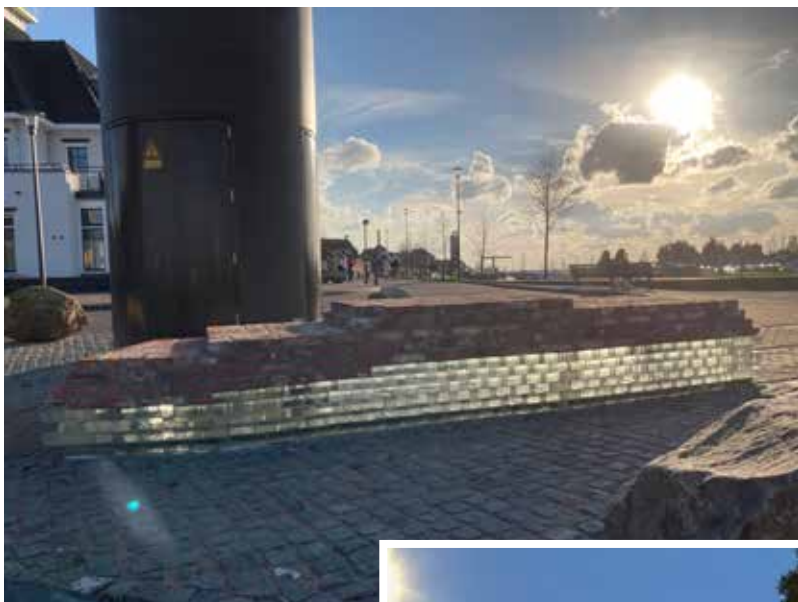
December

1 DECEMBER

Harderwijk heeft een geheel nieuw deel van de stadsmuur. De oorspronkelijke historische stadsmuur is op alle plekken in de stad weer zichtbaar gemaakt. En dat op een bijzondere manier: met stenen van glas en verlichting. De kleuren kunnen worden aangepast. *[zie achterzijde omslag]*

31 DECEMBER

De toekomstige woontoren op de Kop van de Stadswerven in het Waterfront, de zgn. parkvilla, houdt de gemoederen nog steeds bezig. De laatste stand van zaken is een maximale bouwhoogte van 28 meter. Omwonenden vinden dat nog steeds te hoog en willen niet meer dan 18 meter.

*De oorspronkelijke historische
stadsmuur is weer zichtbaar
gemaakt*

Bij avond verlicht

